

MAGYAR NÉP

KÉPES-HETILAP

Előfizetési árak:
 Egész évre 150 lej, félévre 85 lej.
 Egyes szám ára 4.— lej.
 Külföldre egész évre 250.— lej.

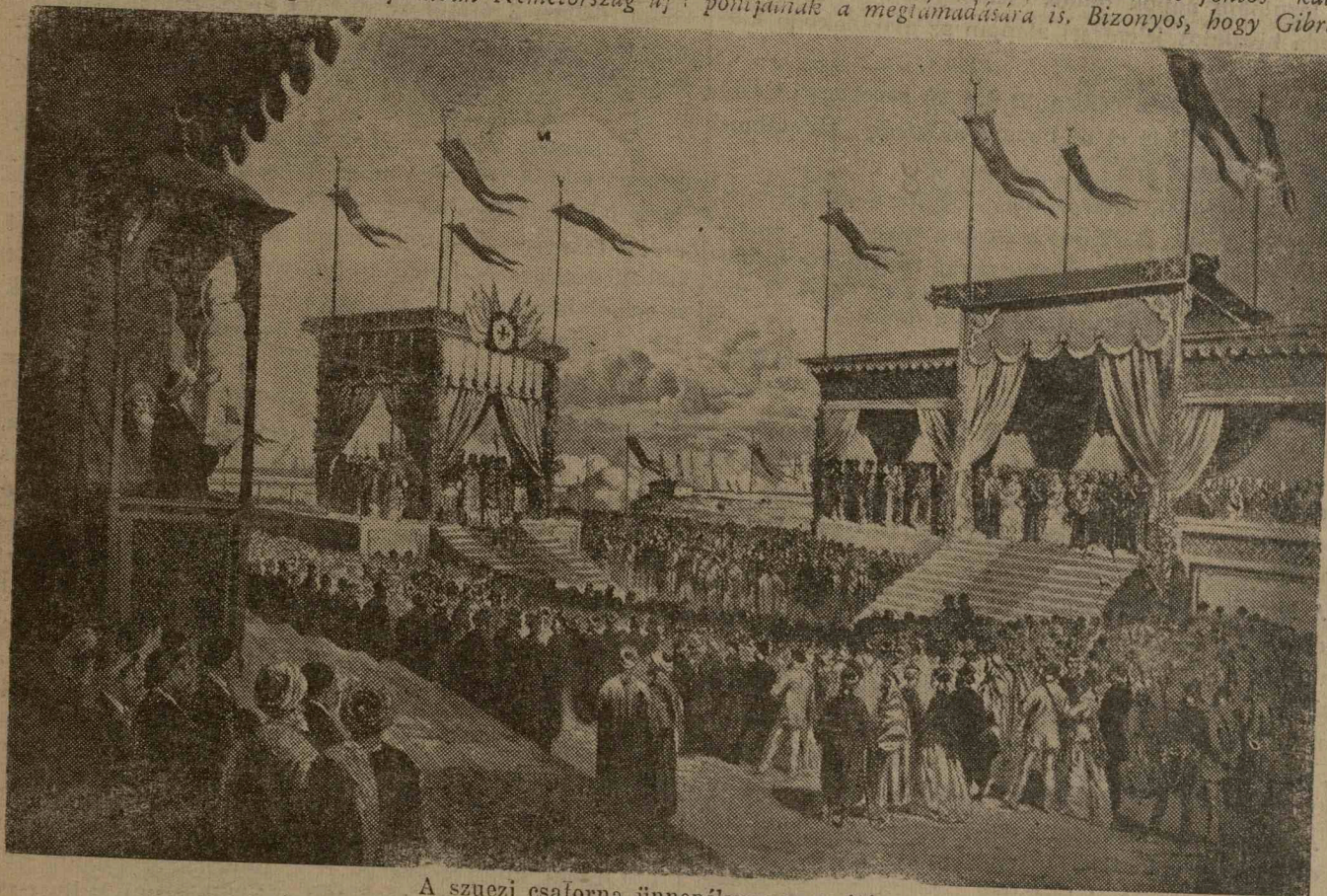
Főszerkesztő: GYALLAY DOMOKOS
 Felelős szerkesztő és igazgató:
 Dr. SZÁSZ FERENC

Laptulajdonos: MINERVA R.-T.
 Megjelenik minden szombaton.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Cluj, Strada Baron L. Pop 5. szám.

Veszély fenyegeti az angol világbirodalom életerét.

A német hadsereg franciaországi győzelme után a világ észült érdeklődéssel várja az Anglia elleni hadműveletek megindulását. Német nyilatkozatokból megállapítható, hogy a német hadsereg teljes felkészültséggel indul Anglia megtámadására. Bizonyos célzásokból arra következtethetünk, hogy az angliai hadjáratban Németország új

is jelentették, hogy a háborút a gyarmataikról is tovább folytatják. A jövő mutatja meg, hogy mennyire fog bevalni az angol terv. Valószínű, hogy az angol szigetország ellen indított támadással egyidejűleg sor kerül Anglia Európa közelében levő gyarmatainak és fontos katonai pontjainak a megtámadására is. Bizonyos, hogy Gibraltár

A szuezi csatorna ünnepélyes megnyitása.

hadieszközöket és új anyagokat fog alkalmazni, amelyeket eddig még sehol sem használt. Méltán mondják tehát, hogy Angliát a világtörténelem legnagyobb ostroma fenyegeti.

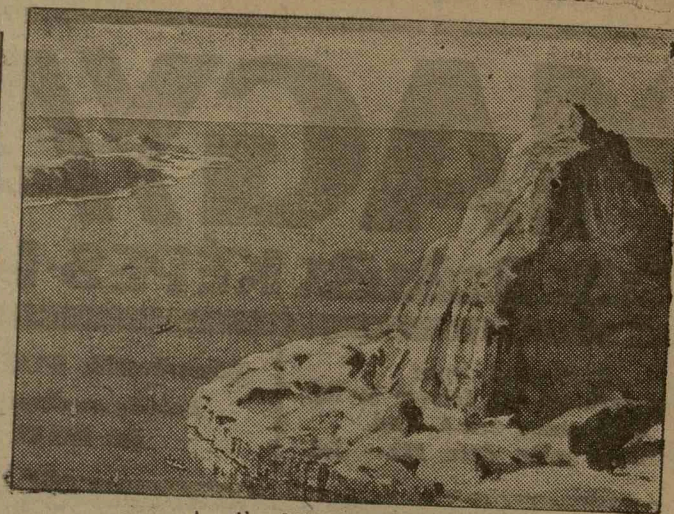
Kétségtelen dolog, hogy Anglia katonai legyőzése nehezebb, mint Franciaországé, mert bár Anglia kisebb haderő felett rendelkezik, mint Franciaország, szigeti helyzete előnyöket biztosít számára. Ezenkívül Anglia óriási és gazdag gyarmatbirodalom felett rendelkezik. Az angolok ki

és a Szezei csatorna támadások középpontjává fognak válni. A Földközi-tenger nyugati bejáratát a gibraltári sziklavár őrzi. Keleten csak a Szezei-csatornán keresztül lehet a Földközi-tengerből kijutni. Ezért tehát Anglia világ-gazdasági és világhatalmi helyzetének a Földközi-tenger és a Szezei-csatorna nélkülözhetetlen életere. Különösen Olaszországra nézve rendkívül sérelmes, hogy a Földközi-tenger és a Szezei-csatorna angol felügyelet alatt áll. Az erőteljes

sen szaporodó, életképes olasz nép a Földközi-tenger vidékét a maga életteréről követeli. Így várható, hogy Anglia ostromával egyidejűleg Gibraltár, a Szezei-csatorna és más angol támaszpontok ellen is meg fog kezdődni a támadás.

A Szezei-csatorna rendkívül nagyjelentőségű, mert meg rövidíti kelet felé a vízi utat. Ezt már a régi birodalmak is fölismerték, mert Krisztus előtt 1300 esztendővel az egyiptomiak csatornát építettek a Földközi-tenger és Vörös-tenger között. A csatorna később elpusztult, majd megint kiépítették. A csatornára nézve ugyanis nagy veszedelmet jelentenek a homokviharak, amelyek medrét homokkal temetik be. A jelenlegi csatornát ezelőtt 70 esztendővel, 1869 november 17-én nyitották meg. Napoleon határozta el az egyiptomi hadjárat idején a fáraók csatornájának újjáépítését, de csak később valósult meg a terv. A csatorna építésének munkálatait Lesseps Ferdinánd végezte el 12 esztendő alatt. Ezalatt az idő alatt egy kis kunyóban lakott és sokszor emberfeletti szenvedések között vezette a csatorna építésének munkálatait.

Képünkön a csatorna felszentelésének ünnepét mutatjuk be. A nagy ünnepségen résztvett az egyiptomi alkirály, Eugénia császárné és megjelentek azon az összes európai

A gibraltári tengerszoros.

uralkodóházak képviselői. A Szezei-csatorna körül most sötét felhők gyülekeznek és rövidesen megkezdődik a harc az angol világbirodalom életere ellen.

Besarábia és Északbukovina átadása.

A legutóbbi napok fontos eseményeit a Rador távirati iroda hivatalos jelentései alapján az alábbiakban közöljük:

„Ma, június 27-én délben 12 óra 30 perckor az Uralkodó magas elnökletével a bucurestii királyi palotában koronatanács volt.

A tanácskozáson határozatokat hoztak a szovjet kormányhoz Basarabia és Északbukovina átadására vonatkozó jegyzékéről, amelyet a moszkvai román követ kapott kézhez azzal, hogy a román kormány választ június 27-ének folyamán várják.

A tanács azzal az óhajjal, hogy a szovjet köztársasággal megőrizze a békés viszonyt, jóváhagyta a román kormány határozatát, egyben pedig felkérte a szovjet kormányt, hogy jelölje ki a helyet és az időpontot, ahol és amikor a két kormány megbízottai tárgyalás alá veszik a szovjetállam jegyzékét. Jelen pillanatban várjuk a szovjetkormány választását.

A koronatanácsban résztvettek: Gheorghe Tatarescu, Mironescu, Argetoianu, Constantin Anghelescu, Nicolae Iorga, Victor Iamandi, Antonescu, Slavescu, Mircea Cancicov, Gigurtu, Urdareanu, Silviu Dragomir, Ghelme-gheanu, Mitita Constantinescu, Ralea, Giurescu, Portocala, Hortolomeiu, Ciobanu, Florea Tenescu tábornok, a nagyvezérkar főnöke és Baliff tábornok.

A kormány tagjai június 28-án, pénteken délután 2 órakor Tatarescu királyi tanácsos, miniszterelnök elnökletével minisztertanácsot tartottak.

A külügyminiszter ismertette az eseményeket, amelyek a június 27-én tartott koronatanács tárgyalásainak tárgyát alkották, majd a minisztertanács tudomására hozta a Szovjetunió kormánya által a román kormányhoz intézett új, ultimátumszerű jegyzék szövegét és választa azokat a körülményeket, amelyek a kormányt arra késztették, hogy elfogadja annak végrehajtását. Ezek szerint a román kormány kötelezettséget vállalt,

hogy Besarábia és Északbukovina területéről június 28-án, délben 2 órától kezdődőleg négy napon belül kivonja a román csapatokat. Cernauji, Chişinau és Cetatea Alba városokat a szovjet csapatok még ma elfoglalják.

Tatarescu miniszterelnök közölte ezután a minisztertanáccsal, hogy a parlament ülése elé fogja tární mindazon tények történetét, amelyek a románság nagy drámáját alkotják. Felsorolta végül azokat a közigazgatási intézkedéseket és rendelet törvényeket, amelyeket abból a célból hoztak, hogy segítségére siessenek az otthonuk elhagyására kényszerített román lakosságnak.

A belügyminiszterium pénteken délután 6 órakor rendeletet adott ki, amelynek értelmében péntek estétől három napon át az ország területén levő színházakban, mozikban, mulatóhelyeken, stb. tilos minden látványos előadás, tilos a bálók rendezése és mindenféle zenés mulatság.

A bucuresti rádió a fenti három napon külön műsort nem ad. Műsorában csupán a 6.30, 14, 20.45 és 22.10 nem ad. Műsorában csupán a 6.30, 14, 20.45 és 22.10

Az események fejleményeihez tartozik, — amint a Rador jelenti, hogy Ófelsége II. Károly király a következő dekrétumot írta alá a Tatarescu-kormány átszervezésére vonatkozóan:

1. Tekintettel Gigurtu mérnök, külügyminiszter, Ernest Urdareanu miniszter, Radu Portocala miniszter, I. Christu külkereskedelmiügyi miniszter, Ciobanu kultusz- és művészetügyi miniszter és Sibiceanu kultusz- és művészetügyi alminiszter lemondására, az alkotmány 46. szakasza alapján ezek a lemondások elfogadtatnak.

2. Alexandru Vaida-Voevod királyi tanácsos államminiszterré, C. Argetoianu királyi tanácsos külügyminiszterré, Ion Inculet államminiszterré, Jon Nistor államminiszterré, Mircea Cancicov nemzetgazdasági miniszterré s ideiglenes külkereskedelmiügyi miniszterré

nevezetnek ki. C. Giurescu propagandaügyi miniszter a kultusz- és művészetügyi minisztériumhoz helyeztetik át. Teofil Sidorovici „Országőr“-parancsnok pedig propagandaügyi miniszterré nevezetlik ki. A többi miniszterek megtartják tárcáikat.

A kormány később egy hivatalos jelentést adott ki, amelyben közli, hogy Besarábia kiürítése rendben folyik

és hogy a szovjet csapatok Északbukovinát megszállták.

Károly király Ófelsége elrendelte a szárazföldi, légi és tengeri haderők mozgositását.

Tekintettel a nagyfontosságú eseményekre, a parlament és a szenátus külügyi bizottságát Ófelsége összehívta.

Lelkes tüntetés a királyi palota előtt.

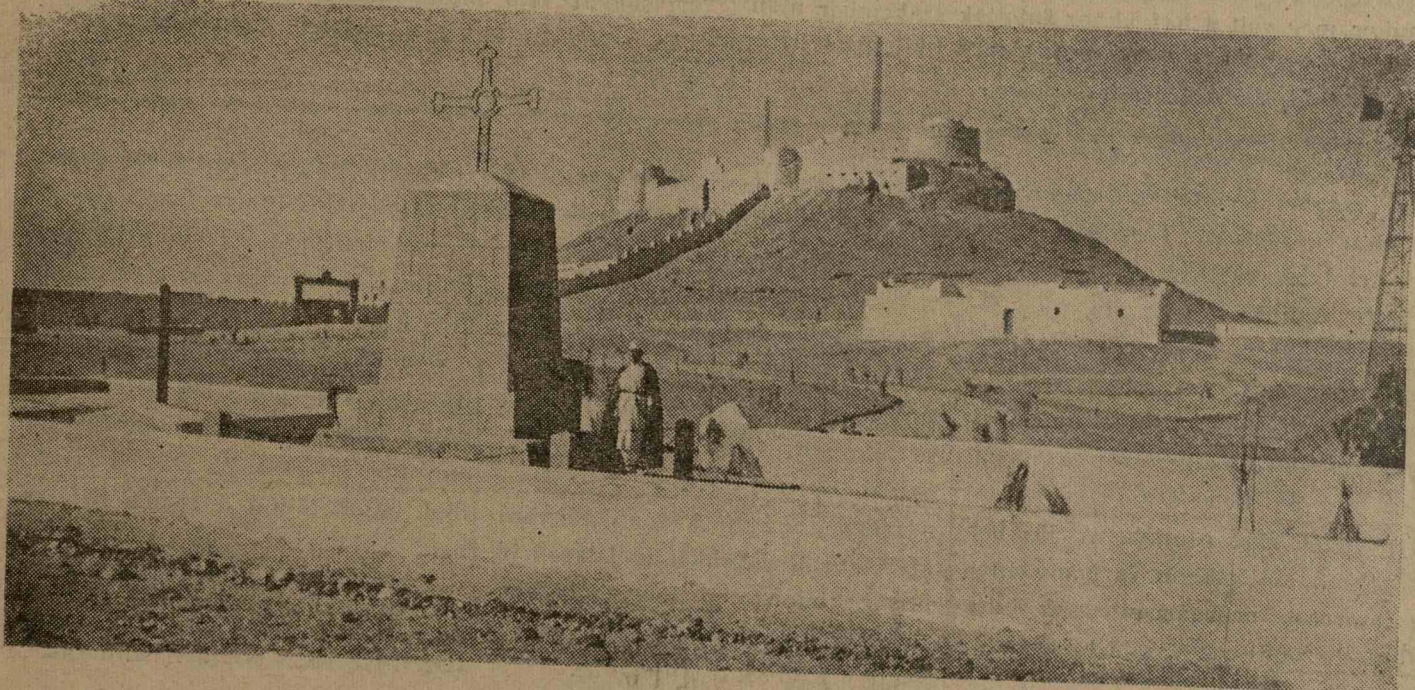
Lapunk előző számában közöltük, hogy II. Károly király Ófelsége legmagasabb akarata folytán megalakult a Nemzet Pártja. Ófelsége nagyjelentőségű elhatározása általános helyeslést váltott ki Románia lakosságának körében. A törvény kihirdetése után a királyi palota előtti téren több ezer főnyi tömeg jelent meg és lelkesen éltette II. Károly király Ófelségét. Amidőn az Uralkodó megjelent az erkélyen, a zenekar a királyi himnuszt játszotta. Az Uralkodó válaszolt az üdvözlésekre, majd visszavonult. II. Károly király Ófelsége távozása után a polgárok ezrei még hosszú ideig éltették az Uralkodó családot.

— Éljen a király Ófelsége, éljen Mihály nagyvajda, trónörökös.

Olasz erődítmény Afrikában.

Olaszország Északafrikát életterének tartja. Valószínű, hogy a megkötendő békében Olaszország északafrikai gyarmatbirodalmát növelni fogja. Az olaszok jelenlegi gyarmataikon nagyszerűen be vannak rendezkedve mind katonailag, mind pedig gazdaságilag. Képünkön egy Libiá-

ban levő olasz határerődítményt mutatunk be. Az erődítmény a legkorszerűbb fegyverekkel van felszerelve és így védelmet nyújt az olaszoknak az ellenséges támadások ellen. Az olasz gyarmatok határai mentén nagyon sok ilyen erődítés van.

Vigyázzunk borvizforrásokra!

Már több ízben szóvá tettük az ásványvizeink s főként az ivásra is alkalmás borvizeink dolgát. A nyári évszakok eddigi eredményei bebizonyították, hogy figyelmeztetéseink nem voltak hiába valók! Ahol öntudatos komolysággal vették kezükbe falvaink vezetői a dolgot, ott bizony látnivalóan meg volt az eredménye a megmozdulásnak! Sajnos azonban, hogy az érdekelt falvaink egy részében még mindig alszanak a vezetők! Ahol dicséretreméltó megmozdulások voltak, ott a szép eredmény láttára mindjárt nagyobb becsületük lett a forrásaiknak. Már azok célszerű befoglalásáról vagy pedig fürdők felállítására gondoltak is néhol.

A több oldalról bejött megkeresésekből az tűnik ki, hogy az eddigi természetes viszonyok közt kiömlő vizek a megbolygatásukkal nem hogy jobbak vagy bővebb vizűek lettek volna, hanem ép ellenkezőleg, vagy elromlott, felhígult a befakadt édesvitzől az eddigi jó forrás, vagy csökkent a vízmennyiség, sőt el is tűnt néhány helyen!

Sort kell most kerítsünk arra is, hogy a forrásokkal való munkálatokról beszéljünk. Az ásványvizes forrásokhoz való nyulás földtani tudást s emellett nagy tapasztalatot kíván! Ez a földnek a beteges állapota s ép úgy mint az ember belső baját csak a hozzáértő orvos tudja igazában megkurálni, ép így van az ásványvizes forrásaikkal is!

A körülmények olyanok, hogy egy-egy helyen egyszerű módszerekkel házilag is meg lehet csinálni a forrás helyes foglalását: kúpübe való foglalását vagy fürdő medencébe való összegyűjtését. Azonban főként a völgyek alján a patakok közelében levő források megbolygatása igen veszedelmes! Már pedig a legtöbb forrásunk a patakok közelében van!

Jó előre kikérni a hozzáértő véleményét, mert könnyen úgy járhatunk, mint a borszékiek, akik aztán, amikor meg volt a baj, akkor futottak szakember után s bizony csak nagy nehezen és óriási költséggel lehetett a dolgot rendbe hozni.

Hogy mekkora munka és mennyi költség lehet a forrás foglalással, azt igazán csak a művelet kezdő munkája után lehet látni!

Azonban a sok érdeklődésre való tekintettel mégis egy pár figyelmeztető szempontot szükségesnek tartunk leközlölni. A forrás befoglalásának alapelve az, hogy a forrást magában az *anyakőzetében* kell befoglalni. Vagyis a felszíni törmelékanyagokat el kell takarítani s a forrás fel-feltörésének az óvatos kerülgetésével addig kell lehaladni, míg kavicsos, *homokos, laza anyag dolgok eltűnnek!* A befoglaló falakat addig nem szabad a forrás körül lerakni! A laza törmeléken keresztül a foglalás alatt új utat keres a víz! Ne akarjuk a vizet egy nagy kaliberű kútfoglalással magas szintre kényszeríteni! Legjobb kb. 20 cm. csöveket használni, mert ez a szükséges magasságra tudja felemelni a vizet. No aztán nagyon fontos a befoglaló anyagnak a minőségel! A borvizekhez *soha sem szabad használni cement-beton csöveket!* Legjobb ezidőszerint a mi szerény viszonyainkhoz képest az égetett agyag csövek, ha azok nem ólommal vannak bevonva! A Kárpátok zónájában levő forrásaiknál nem szabad foglalatot használni, mert könnyen petroleumos, jódoformos szagot kap azokban a víz!

A források teteje mindig be legyen fedve s a víz a maga erejéből ömöljék ki! Ha palackozásról van szó, akkor kerüljük a töltő gépek beállítását! A forrás foglalását úgy kell megcsinálni, hogy erre ne legyen szükség, mert rettenetesen drágák e készülékek s amelletts bajt csinálnak a víznek is és könnyen romolnak s így üzemzavarokat okoznak!

Ezek lennének azok a legfontosabb szempontok, amelyeket be kell tartani! Ezek is a legegyszerűbb foglalási körülményekre vonatkoznak, mert természetesen egész más elbírálás alá esik a milliós értékeket jelentő forrásokkal való munkálkodás, ahol áldoznak s van is rá fedezet a minél tökéletesebb munkálat végrehajtására!

B.

Mihalache lemondott koronatanácsosi méltóságáról. Mihalache Ion, királyi tanácsos, lemondott méltóságáról. Amint a Rador híriroda jelenteti, II. Károly király Ófelsége a lemondást elfogadta.

Három hústalan nap. A kormány intézkedése következtében a hústalan napok betartására vonatkozó rendeletet módosították. A jövőben szerdán, csütörtökön és pénteken a mézsárosok nem árusíthatnak húst. Csak baromfihúst szabad fogyasztani.

Azonos vasuti díjszabást vezetnek be a Balkán-szövetség államaiban. A Balkán-szövetség tagállamainak gazdasági tanácskozása véget ért. A kiadott közlemény hangsúlyozza, hogy a kereskedelmi forgalommal foglalkozó bizottság egy szűkebb bizottságot létesített, amely június 15-én összeül Isztambulban és folytatja a nyersanyag kérdések tanulmányozását. A vasuti ügyekkel foglalkozó bizottság kimondotta, hogy a balkán-szövetség összes államaiban azonos vasuti díjszabást vezetnek be.

Horthy magyar kormányzó gyásza. Horthy Miklós leánya, gróf Károlyi Gyuláné meghalt. Az elhunytat Kenderesen, Horthy Miklós birtokán temették el.

Jugoszláv vendég Bucurestiben. Korosec, volt jugoszláv miniszterelnök a jugoszláv szenátus elnöke Bucurestibe érkezett. Az előkelő vendég több napot töltött a román fővárosban.

A gyertyamosi adófőnök büne. Lipovan Gheorghe, gyertyamosi adófőnök negyedmillió lejt sikkasztott. A bűnös tisztviselő ellen eljárást indítottak.

Külföld

Elhallgattak a fegyverek! Junius 25-én, keddre virradó éjszaka éjjel 1 óra 35 perckor a nyugati harctéren elhallgattak a fegyverek. Miután a németekkel már megkötötték a franciák a fegyverszüneti megállapodást, csupán az olasz megállapodás aláírása volt hátra. A németek ugyanis kikötötték, hogy a Franciaországgal kötött fegyverszünet csak akkor lép életbe, ha az olaszokkal is megkötik a franciák. A francia fegyverletétel napján Franciaországban gyásznapot ültek. Németországban harangzugással ünnepelték meg a francia hadjárat dicsőséges befejezését. Hitler vezér az alábbi kiáltványt intézte a német nemzethez:

„Német nép! Katonáink nem egészen hat hét alatt, vitéz harc után győzelmesen befejezték a nyugati háborút a bátor ellenséggel szemben. A történelem, mint minden idők legnagyobb győzelmét fogja nyilvántartani tetteiket. Köszönetet mondunk a Mindenhatónak áldásáért. Elrendelem, hogy az egész birodalom tiznapra zászlódszt öltösn s a harangok hét napig szóljanak.“

Spanyolország fegyverkezik! A Spanyol minisztertanácson elhatározták, hogy a spanyol hadsereget újjá szervezik. Elsősorban a népfelkelő hadsereget és légi erőt fogják kiépíteni.

Francia válasz Churchillnek. Churchill angol miniszterelnök kijelentette, hogy a Bordeauxban maradt francia kormányt nem lehet törvényes kormánynak tekinteni és ezért Londonban francia nemzeti kormány fog alakulni. Churchill felhívta az összes, az ellenség hatalmi területén kívül tartózkodó franciákat, hogy segítsék küldetésében s így tegyék lehetővé a cél minél gyorsabb elérését. Felhívja az összes franciákat, bárhol is legyenek, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel segítsék a felszabadító erőket, amelyek hatalmasak s a biztos győzelemhez vezetnek.

Az angol felhívásra Petain tábornagy, francia miniszterelnök válaszolt. Petain a következőket jelentette ki:

— A francia kormány sajnálkozással vette tudomásul Churchill üzenetét. Churchill nem más, mint saját országának miniszterelnöke és mint ilyen, csak afölött intézkedhetik, ami országában történik és így nincs joga beavatkozni a franciaországi eseményekbe.

— Franciaország méltósága és becsülete továbbra is csorbitatlan és a francia kormány tetteit csak a franciáknak van joguk elbírálniok. Senkinek és így Churchillnek sem fog sikerülni, hogy két táborra ossza a franciákat, akik meg vannak győződve, hogy megérdemelték a világ tiszteletét, Churchillnek jól meg kell jegeznie ezt. A francia haza nincs elveszve mindaddig amíg a francia nép megőrzi iránta való szeretetét. A francia nép olyan, mint a földműves a rossz termés után, de megvigasztalódik avval a gondolattal, hogy nem hibás és hogy a jelenlegi órákban minden francia megőrzi csorbitatlan hazaszeretetét, hitét és ez lehetővé teszi, hogy szembe nézzen a jelennel és jövővel s tudja, hogy a jövő felépítése egész bátorságát és kitartását igényli.

Olasz repülőgépek támadása Málta szigete ellen. Az olasz légi haderő Málta szigete ellen nagy támadást intézett. A támadásban 60 olasz repülőgép vett részt.

Élelmiszerekkel látják el a francia menekülteket. Hitler vezér rendeltére a nemzeti szociálista segélyszervezetek megkezdették a franciaországi menekültek segélyezését.

Elsülyedt egy angol királyi hajó. Az angol király egyik magánhajója ellenséges aknára futott és elsülyedt.

Az igazságos békéért. Vatikán városban Szent Péter apostol síremléke előtt miseáldozatot mutattak be a békéért. Az elhangzott imában azért imádkoztak, hogy a mostani háború után igazságon, jogon és a népek közötti szereteten alapuló béke szülessen meg.

Spanyolország igényt tart Gibráltárra! A spanyol újságok foglalkozva az európai háború fejleményeivel, megállapítják, hogy Spanyolország feltétlenül igényt tart Gibráltárra. A spanyol nép nem engedheti meg, hogy az ország egyrésze idegen, sőt talán ellenséges kézben legyen.

Délafrika nem akar tovább háborúzni! Az angol gyarmatbirodalomhoz tartozó Délafrika politikai pártjai között nagy ellentét keletkezett külpolitikai kérdésekben. Az ellenzék vezetői követelik, hogy Délafrika lépjen vissza a háborútól, mivel az Olaszországhoz intézett délafrikai hadüzenetet a törvényhozás megkérdése nélkül tették meg.

Nemzeti szocialista párt alakult Magyarországon. Matolcsy Mátyás, magyar képviselő a magyar parlamentben bejelentette, hogy magyar nemzeti szociálista pártot alakít.

A világtörténelem legnagyobb ostroma előtt. Az Északamerikai Egyesült Államok londoni nagykövete felhívást intézett az Egyesült Államok kormányához és népéhez, hogy az amerikai Vörös kereszt Egyesület siessen Anglia segítségére. A jelek szerint ugyanis Anglia a világtörténelem legnagyobb ostroma előtt áll. Az angol nép nagyobb veszedelemnek lesz kitéve, mint amilyeneknek Lengyelország, Finnország, Hollandia, Belgium volt kitéve.

A francia-angol szövetség vége. A Rador Távirati Iroda jelentése szerint a német újságok a következőket állapítják meg az angol miniszterelnök beszédével kapcsolatban: Churchill az angol-francia szövetséget a francia nép és a francia kormány szidalmazásával fejezte be.

Nem változik Japán külpolitikája. A japán külügyminiszterium egyik vezető tisztviselője kijelentette, hogy Japán külpolitikai irányelvei nem változtak.

Németországot nem fenyegeti éhínség. A londoni rádió híradása szerint Németországot éhínség fenyegeti. Ezzel szemben a német hivatalos körök kijelentették, hogy Németországot nem fenyegeti éhínség. Németország most is nagyon sok mezőgazdasági terméket kap külföldről. Ezenkívül nagy élelmiszer készletek vannak még felhalmozva, amelyek biztosítják a jövőben is a lakosság élelmiszerekkel való zavartalan ellátását. A német közéleti minisztérium megállapítása szerint a jövő télen Németország nagyobb vaj, hus, tojás, és szalonnakészletek fölötte fog rendelkezni, mint amennyi felett rendelkezett a háború megkezdésekor.

A francia külügyminiszter érdekes nyilatkozata. Baudoin, francia külügyminiszter az ujságírók előtt nyilatkozatot tett a fegyverszünet megkötése alkalmával. A francia külügyminiszter nyilatkozatának az a része, amely Franciaországnak Németországgal való viszonyáról szól, általános feltűnést keltett. Beszédében többek között az alábbiakat mondotta:

— Azt hiszem, hogy Churchill legtöbb beszéde, amelyben a súlyosan sebesült Franciaországnak a becsületéről adott leckét, egyáltalában nem fejezi ki az angol nép valódi érzését. Azt hiszem, hogy a német kormány és a német nép épp úgy, mint a francia kormány és a francia nép azt kívánja, hogy levezessék az ellentéteket, amelyek annyi szerencsétlenséget okoztak Németországnak és Franciaországnak s az egész világnak.

Az olasz-francia viszonyról a francia külügyminiszter a következőket mondotta:

— Remélem és kívánom, hogy az olasz nép és köztünk felszínre került megnevezések még azelőtt véget érnek, mielőtt szerződés szabályozná a függő kérdéseket.

A francia külügyminiszter beszédét Spanyolország baráti kapcsolatainak méltatásával fejezte be.

Angol csapatok szálltak partra több franciaországi kikötőben. Angol katonai erőknek sikerült több francia kikötőben partra szállaniuk. Az angol jelentés kiemeli, hogy ezzel bizonyosodott, miszerint a németeknek Narviktól a spanyol határig erős csapatokkal kell megszállaniuk a tengerpartot, hogy elejét vehessék az esetleges ellenséges támadásnak.

Német hadicélokra fognak dolgozni az északfranciaországi ipartelepek. A német hadvezetőség a franciaországi ipartelepeket kiüríti és a telepek az Anglia elleni háború végéig német hadicélok számára fognak dolgozni.

Németország megtéríti állampolgárainak a háborús károkat. A német vezéri főhadiszállás rendeletet adott ki, hogy azokat a háborús károkat, amelyeket a nyugati német határ mentén szenvedtek el a német lakosok, meg kell téríteni. A tönkrement épületek újjáépítése rövidesen megkezdődik.

Nem hosszabbították meg a windsori herceg tartózkodási engedélyét. A volt angol király, vagyis a windsori herceg tartózkodási engedélyét a spanyol kormány nem hosszabbította meg. A windsori herceg Portugáliába utazott.

Angol békekormány? A franciaországi harcok megszűnése után, amint a németek hivatalosan be is jelentették, Németország Anglia elleni támadásra készült fel. Az angol közvéleményre ez igen nagy hatást gyakorolt. Hir szerint Angliában a közvélemény mindinkább a béke mellett van. Valószínűnek tartják, hogy Churchill megbukik és olyan kormány veszi át az angol birodalom vezetését, amellyel Németország béketárgyalásokat kezdhet.

Külpolitikai kérdéseket tárgyalt a svéd parlament. A svéd parlament két óráig tartó, titkos ülést tartott. A titkos ülésen fontos külpolitikai kérdéseket tárgyalt meg.

Rövidesen összehívják a békeértekezletet? A Rador Távirati Iroda jelentése szerint amerikai ujságok tudósítást közölnek arról, hogy Németország rövidesen összehívja a békeértekezletet. A végleges békeértekezleten Franciaország, Belgium és Hollandia vennének részt. Az értekezlet színhelye a weszfáliai Münsterben lenne, ahol 1648-ban a Németország fejlődésére nézve káros hatású weszfáliai békét kötötték meg.

Eltávoztak Franciaország területéről az utolsó angol és lengyel katonák. Francia földről, angol hajókon elszállították az utolsó angol és lengyel katonákat, akik Franciaországban harcoltak.

Amerika az európai árvákért. Az Északamerikai Egyesült Államokban mozgalom indult meg, hogy az amerikaiak fogadjanak európai hadiárvaikat örökbe. Egyelőre azzal szeretnék megkezdeni a mozgalmat, hogy az európai hadiárvaikat vendégképpen Amerikába viszik át.

Hazabocsátották a svájci tartalékosok egyrészét. Tekintettel a francia harctéren bekövetkezett fegyverszünetre, a svájci, szövetségi tanács elhatározta a tartalékosok egyrészének hazabocsátását. A tartalékosok hazabocsátását fokozatosan fogják végrehajtani.

HIREK

Földrengés volt az Ókirályságban. Az Ókirályság egyes vidékein kisebb földrengést éreztek. Ploestiben, Jasiiban és Galacban voltak kisebb földrengések.

Szarvasmarhákat marcangoltak szét a medvék Angyaloson. Kiss János angyalosi földműves két tehenét a medvék szétmarcangolták. Az utóbbi időben ez Háromszék megyében már a negyedik hasonló eset.

Lőporrobbanás történt egy erődben. A főváros közelében, a berceni erődben robbanás történt. Megállapították, hogy a robbanást régi lőpor öngyulladás okozta.

Jégverések Szilágymegyében. Szilágymegye területén több helyen voltak jégverések. A jég mind a vetésekben, mind a szőlőkben nagy károkat okozott.

Tataru királyi helytartó meglátogatta az árvízsujtotta vidéket. Szamos tartomány királyi helytartója, Tataru Coriolan, meglátogatta Szamos megyében az árvíz által sujtott vidéket. Intézkedett, hogy a lakosságot a hatóságok támogatásban részesítsék. A királyi helytartó Kolozs megyében is körutat tett, hogy megtekintse az árvíz által okozott károkat. Kolozs megyében Felsőlónát, Magyarlónát és Tordaszentlászlót látogatta meg. A királyi helytartó mindenütt gyors segílyt osztott ki és intézkedett, hogy a károsultak minden támogatást megkapjanak.

Ófelsége kiállításokat látogatott meg. II. Károly király Ófelsége látogatást tett a „Könyv Hónap” és a vadász kiállításán.

Kártérítéseket fizet a vasut a bal-esetekért. A vasut igazgatósága rendeletileg határozta meg a vasuti bal-eseteknél fizetendő kártérítési összegeket. Ha valaki életét veszíti vasuti szerencsétlenség alkalmával, hozzátartozói a következő kártérítési összeget kapják: elsőosztályú utasok 400 ezer, másodosztályú utasok 300 ezer és harmadosztályú utasok 200 ezer lej. Ugyanez a kártérítés jár teljes rokkantság esetén. Ha a sérülések gyógyulnak, elsőosztályú utas napi 500, másodosztályú 300 és harmadosztályú 150 lej segílyt kap, addig amíg ismét munkaképes lesz.

Pusztit a víz!

Az Olt völgyében szomoru kép fogadja az utast. Háromszéktől kezdve az Olt folyó mindenütt kilépett medréből és nagy területeket árasztott el. Botfalu és Apáca között valóságos tenger képét mutatja a vidék, csak a vasúti töltés húzódik végig a szennyes hullámok között. Rákosnál, ahol az Olt folyó völgye összeszűkül, félelmetes zugással ömlik ki az Olt vize a lapályos részekre, hogy újból kilépjen medréből. Csak néhol jelzik a kétsorban álló fűzfák, hogy hol van a folyó medre. Legtöbb helyen meg sem lehet állapítani, hogy kis vizállás idején hol folyik az Olt. A Barcaság egy igen nagy részén az utak is víz alatt vannak és mérhetetlen a kár, ami a gazdákat az Olt árvize következtében sújtja.

Az Olt máskor is szokott rakoncátlankodni, sőt az Olt mentén csaknem minden esztendőben pusztitanak kisebb árvizek. Az idén azonban az árvíz későn jött, amikor már kaszálni kellett volna és a kapás növényeket kellett volna munkálni. Így nem sok remény van arra, hogy az árvíz által

okozott pusztítást a növények kiheverik. A szénatermés legtöbb helyen teljesen megsemmisült. A füvet vastag iszapréteg takarja, vagy ledőlt és megrothadt. A kapás növények helyzete sem kedvezőbb és az Olt medre közelében csak ott lehet termésre számítani, ahol kissé magasabb fekvésűek a szántóföldek. Ez annál szomorubb, mert egyébként is sok nehézséggel kellett a gazdáknak ebben a gazdasági évben megküzdeniök. Gyenge vigasztalás, hogy az Olt folyó iszapja sokhelyen megjavította a földek termőerejét.

Meg kell még állapítanunk, hogy nemcsak az Olt folyó, hanem más folyók is okoztak hasonló károkat. Így tehát az árvízkarok nem elszigetelt jelenségképpen sújtják a gazdákat, hanem általánosoknak nevezhetjük azokat.

Vigasztalásul szolgáljon, hogy a természet utánpótló ereje győzedelmeskedni fog és ha a gazdák reménységei nem is válnak be teljesen, de a nagyobb károktól és csapástól mégis csak megkíméli őket a Gondviselő.

Péter és Pál napján Ófelsége főpapokat iktatott be méltóságukba. II. Károly király Ófelsége Péter és Pál napján iktatta be hivatalaikba a bukovinai metropolitát, a husi és temesvári püspököket.

Belsőemberek ünneplése Városhalván.

Küzdelmes, de szép szolgálati multira visszatekintő két belsőembert ért a legszebb kiüntetés Városhalván — május 13-án, pünkösöd másodnapján, — ahol az unitárius hívek lelkesülnek: Báró Józsefnek 25 éves. Bartalis Márton tanító-énekvezérüknek 30 éves szolgálati évfordulóját ünnepelték. Szokatlan, rögtönzött, de példát mutató cselekedete volt ez a városhalviaknak, mert a belsőemberek tiltakozása ellenére sem engedték el ezt a kettős szolgálati évfordulót a lélek legszebb virágainak: a hála és elismerésnek kifejezése nélkül.

Az ünnepély az ősi hagyományokat őrző, — s erre az alkalomra virágba öltöztetett — templomban folyt le, hol a templomi éneklést Báró Piroska vezette művészi hozzáértéssel, imát és jól átgondolt egyházi beszédet „A megbecsülés szép-művészetéről“ Kiss Sándor, jánosfalvi lelkész mondott, felmutatván a jóindulatu bírálát szükségességét és építő munkáját, a rossziindulatu bírálát: az intrika romboló hatását. Szertartás végeztével id. Máthé Lajos nyug. lelkész a Keblitanács há-

láját és elismerését fejezte ki az ünnepeket iránt, a lankadatlan, kitartó munkásságáért, melyet hosszú időn keresztül mindketten kifejtettek az egyházközség életében. A polgári község részéről Popa Valer jegyző üdvözölte az ünnepeket, hangoztatván a pap, tanító, jegyző összhangzó, népművelési munkájának szükségességét. A kartársak részéről Pap Ferenc lelkész meleg szavakkal köszöntötte ünnepeket, felidézvén a diákkori, szép baráti emlékeket, a tanító-énekvezért pedig Pálffy Ákos nyug. tanító üdvözölte, felmutatván az ünnepeket, sokoldalú kiválóságait, népe gyermekei jövőjének fénypontjára: a szolgatársi együttérzésnek Városhalván tapasztalt megnyilvánulására, amiből példát vehetnének, tanulhatnának kicsinyek, nagyok, egyformán. A „Nőszövetség“, „Ifjúsági Egylet“ és iskolás gyermekek üdvözletei következtek, melyek mindenike virágcsokrokat nyújtott át ünnepeketnek és hitveseiknek. Az elhangzott üdvözletekre ünnepeket belsőemberek meghatottan válaszoltak, megköszönték a rögtönzött, de nem várt ünneplést s mindketten ezer-ezer lej alapítványt tettek a „Népkönyvtár“ céljaira. Az ünnepélyt 60 személyes társaság követte, melyen tartalmas pohárköszöntők hangzottak el a kartársak, ünnepeket és az ünneplő hívek részéről, mindvégig megőrizvén az ünnepi hangulat komolyságát. Az ünne-

pély megrendezésének s kellemes lefolyásának érdeme — a városhalviak mellett — Kiss Sándor lelkészé.

A szerkesztőség részéről mi is őszintén nagyrabecsüléssel és hálával csatlakozunk az ünnepi jó kívánságokhoz. Báró József lapunkat kezdettől fogva lelkes buzgalommal támogatja, annak ügyeit hívei között példás pontossággal intézi. Fogadja legjobb kívánságaink kifejezését!

RÖVID HIREK

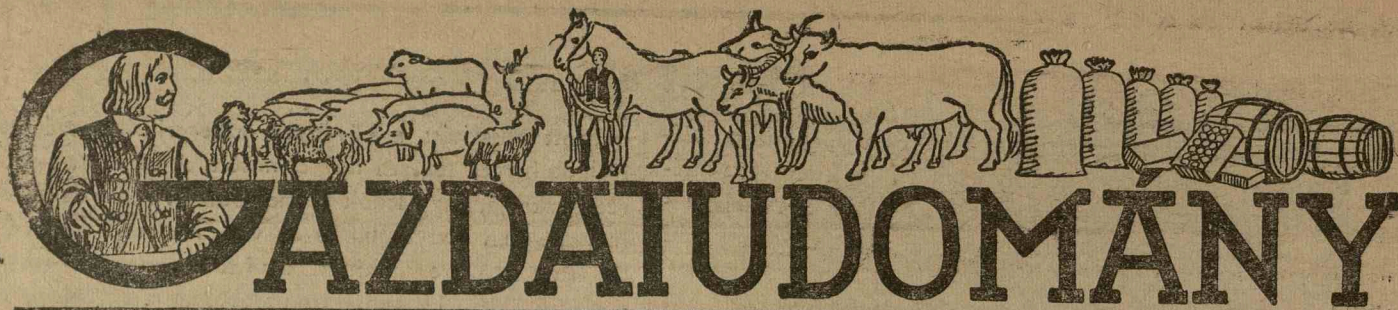
Bevezetik a földgázt Brassóba. Brassó városa szerződést kötött a földgáz társasággal a földgáz bevezetésére vonatkozólag. A munkálatokat rövidesen megkezdik.

Német konzulátus Orsován. A Németország felé irányuló, dunai áruforgalom könnyebb lebonyolítása céljából, Orsován német konzulátust létesítettek.

Nagy árvíz Tordán. A Tordán átfolyó patakok felhőszakadás következtében megáradtak. Az áradás sok házat elsodort és több emberáldozatot követelt.

Földesuszamlás. Râmnicul-Vâlcea közelében egy 200 hold területű domboldal elesuszott. 20 tanyai épületet az összeomlás veszedelme fenyeget.

Borzalmas esőnakszerencsétlenség történt a Dunán. A nyugat-magyarországi Csallóközben nagy szerencsétlenség történt. Egy 14 utassal megterhelt esónak a Dunába borult. A esónak utasai mind meghaltak.

Szénacsinalás.

Esőn, zivataron, záporokon és napfényen keresztül megérkezett július. Ez a legzajlóbb mind a tizenkét hónap között. Illata, zamata van. Kezdjük a szénacsinalással. A gazdának csaknem olyan fontos, akár az aratás. Ez is kenyeret jelent. Kenyeret állatállományának. A jó gazda számára a be nem vált szénatermés olyan gondot jelent éppen, akár a be nem vált vetés és aratás. Mert a gazda, ha kell, hát koplalni is tud, de összefacsarja a szívét a kétség, ha nincs mivel táplálnia tejelő tehenét és jármás ökrét. Valami ősi, szent szövetség van a gazda és a jószág között. Egyik a másikon segít s így élük le életüket a föld jegyében és jóvoltából. Röghöz kötött a gazda és a jószág élete, de ha hálás a rög, egyik sem érezi kötöttségét. A gazda füttyörészve ballag igába fogott jószágá nyomában s a jószág nem érezi a járom igáját. Ballagnak egymás nyomában egy életen át, míg egyszer rög lesz mindkettőből, rögöket gazdagítva...

Alig van szebb mezei munka a szénacsinalásnál. A gazda beáll a harmatos fűbe, tempósan illegeti magát s kaszájával vágja a rendet. Így dül rend, rend nyomába. Aztán jön a forgatás. Ez már könnyebb dolog. Kiesije, nagyja egyformán el tudja végezni. Fényesre csiszolódott villákkal felforgatják a félig megszáradt rendeket, hogy a másik felét is megszáritsa az áldott nap. Aztán már másnap lehet a boglyákat rakni a megszáradt, illatos szénarendekből. Csodálatos, elbűvölő illatok kerengnek ilyenkor a levegőben. Mámoros lesz az ember a szénaillattól, akár kényes városi kisasszonyok a finom illatszertől. Aki egyszer friss szénában aludt, azt elkiséri a friss széna illata egy egész életen át s minden illatok között ezt találja a legigazibbnak... Aztán jön a széna-hordás. Éjjel és nappal szakadatlanul huznak el a falu poros utcáin a hatalmas szénás-szekerek.

A szénás-kertben pedig már tetejezik a kazlakat és nagyhasu boglyákat. A gazda még egyszer körülkerüli, legereblyéli s rendben van minden. Szívében megelégedett, boldog érzés ágaskodik, mert a takarmány ott van, ahol lennie kell. Nem rothadt el a mezőn rendekben, nem száradt el a lábán, mint annyiszor az időjárás kegyetlensége miatt. Mert hányszor volt úgy, hogy a fűvet lekaszálta, félig már száraz volt, amikor jött egy zápor s úgy odaszapulta a földhöz, hogy alig lehetett felpiszkálni. Meg a lábán is el-

száradt sokszor a drága fű. Ritka is volt, sovány is volt, várni kellett, hogy talán jön jobb idő a fűre. De aztán jött az aratás s a szénacsinalás maradt, maradt s a végén alig lehetett leberotválni a föld arcáról ezt a ritkás, kiasszott, elfonnyadt valamit. Már a lábán elszáradt, megszáradt s az állat alig ette és alig volt ereje tőle igát huzni, meg tejet adni...

Bizony, ez a nyár nem nagyon kedvezett eddig a szénacsinalásnak. Esett, amikor felesleges volt s nem esett, amikor leginkább kellett volna. Fonák időjárás volt. Május elején még az istálló jászlához kötve kérődtek az állatok. A gazda pedig kétségbeesve bámult végig a réteken és mezőkön. Neki fájt a feje a jószágért, az ő gondja volt, hogy mi is lesz majd a télen?... Az idej szénacsinalás pedig azt tanítja s arra int, hogy takarékoskodni kell minden szál szénaival. Az elmúlt télen s tavaszon méregdrága volt a takarmány és nem egy helyen még így sem lehetett kapni. Ügyelni tehát az idén s takarékoskodni. Ritka és vékonyzáru volt a fű. Sok helyen pedig odakapta az eső, előntötte az ár. Ezekben a helyeken nem kaszálnak, nem forgatnak és nem gyűjtenek az idén. De azokon az illatos mezőkön, ahol most megpendül a kasza és dülnek a rendek, rendek után, szálljon a hála a drága szénaillattal az ég felé, hogy ezt is megérhettük.

Ró.

Hogyan védekezzünk a répabogár ellen?

A répabogár a répa levelét teljesen lerágja s ezzel a további fejlődését lehetetlenné teszi. Ha erősebb, fejlettebb korban lepi el ez a kártevő a répát, úgy csak részben falja fel a leveleit. Ekkor csipkés széllel, megcsontítva bár, de kinosan, mégis tovább fejlődik a levél, s vele a kis növény. Ilyenkor csak részleges, bár néha mégis tetemes a kár. Gyakran megesik, hogy vagy darabonként, vagy egészen ki kell szántani a répát s azt újra kell vetni. Vagy répamag hiján, vagy az előrehaladott idő miatt, mást kell vetni a helyébe. Ez mindenképpen kárt okoz a gazdának, részben az új vetőmag ára s a munkatöbblet által, részben pedig azért, mert a répa később fejlődik, még zsegen kerül bele a nálunk oly gyakori, nyári szárazságba, hőségbe és csak ősz felé tudja magát szegény megsanyargatott növény — megfelelő időjárás mellett — összeszedni.

A répabogár leginkább mászva halad tova s ezért a tábla körülárkolásával védekezünk ellene. Amikor a bogár eléri az árok szélét, belepotyog. Sima, teljesen függőleges lévén az árok fala, onnét kimászni nem tud. Arra, hogy ki tudjon repülni belőle, tulkeskeny az árok, így annak a mélyén összegyülemlt bogarakat könnyen el lehet pusztítani.

Mivel azonban repülni is tud a répabogár, a tábla körülárkolása egyedül nem védi meg a répát. Permetezni is kell azt. A legolcsóbb a klórbárium, amelyet 2—4 százalékos oldatban permetetünk a répara. Szélcsendes, napos időben, a harmat felszáradása után. Ha az eső is találja mosni, újra permetezünk. A levélkékre száradt arzéntartalmu mérget a levelekkel együtt fogyasztja a bogár s ettől elpusztul.

Kapáljunk-e eső után?

Mindenki tapasztalta már, hogy ha erős zivatar után meleg napok következnek, a föld felszine kemény lesz, sőt meg is cserepesedik. Ez a megkeményedés nagymértékben elősegíti a talaj gyors kiszáradását, mivel a kemény talajrétegben képződött hajszálcöveken keresztül erősen fokozódik a talajnedvesség elpárolgása és a talaj gyorsan kiszárad. Ezért, ha meg akarjuk akadályozni, hogy a föld hamar kiszáradjon, lássunk azonnal hozzá a kapáláshoz. Ilymódon szétromboljuk a talaj kiszáradását elősegítő hajszálcöveket és elérjük azt, hogy még sokáig megfelelő nedvesség fog rendelkezésre állani a növények gyökereinek, ami igen nagy előny a növényzet fejlődésére nézve.

Ritkítsuk a napraforgót!

Lapunk egyik előző számában a napraforgó helyes kapálási módjáról emlékeztünk meg. Ez alkalommal arra hívjuk fel a figyelmet, hogy kapálás alkalmával a napraforgót ki kell ritkítani. Ha ugyanis nem ritkítjuk ki, a napraforgó csak levelet fog hatjani és nem nevel virágokat. Márpedig a napraforgót azért termesztjük, hogy virágozzék és magot nyerjünk. Ha a napraforgót kiritkítjuk kellőképpen, ezt a célt elérjük. A kiritkítást úgy végezzük, hogy a növények legalább egy méterre álljanak egymástól.

A műtrágyafogyasztás mérlege.

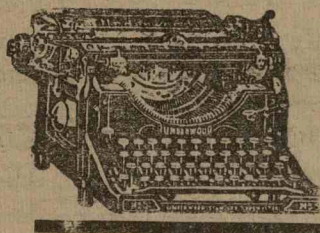
A világ országainak műtrágyafogyasztásáról és termésátlagairól szóló kimutatás amellel tanuskodik, hogy minél több műtrágyát fogyaszt vala-

melyik ország, annál magasabbak termésátlagai. Így például Németország évente katasztrális holdanként átlag 15 kiló foszfor tartalmu műtrágyát fogyaszt. Termésátlaga holdanként öszibuzából 12 és fél mázsa. Hollandia 57 kiló foszforsav tartalmu műtrágyát fogyaszt katasztrális holdanként, termésátlaga holdanként öszibuzában csaknem 18 mázsa. Sajnos, a többi államok messze mögötte maradnak az említett műtrágya fogyasztó országok mögött. Ez aztán meg is látszik termésátlagaikon.

Szeplős, foltos, kiütéses, pattanásos, ráncos, miteszeres arcbőr bársonysima, tiszta, üde, rózsás, tetszetős, vonzó, s szép lesz a Géniusz arckrém használatától. Egy tégely estéli vagy nappali arckrém 50 Lei. Géniusz puder 45 Lei. Géniusz szappan 25 Lei. Készíti és postán szétküldi utánvétellel Földes Gyógyszertár Arad. Levelezőlapon megrendelhető.

SMITH PREMIER Nr. 60.
REMINGTON
UNDERWOOD és CORONA

IRÓGÉPEK

Gyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító-kellékekből. Speciális javító-műhely az összes rendszerű gépek részére.
Használt írógépek nagy raktára

„RAPID”
IRÓGÉPVALLALAT

KOLOZSVAR, STR REGINA MARIA 33.

Feloldották zár alól az ócskavasat.

Közlöttük lapunkban, hogy az ócskavas készletek szabadforgalmát korlátozták és mindenki be kellett, hogy jelentse ócskavas készleteit. A kormány a rendeletet most megváltoztatta és az ócskavasat feloldotta a zár alól.

Németország zöldséget és gyümölcsöt vásárol Magyarországtól.

Németország Magyarország egész kivitelre kerülő zöldség és gyümölcs készletét megvásárolta. Magyarország eddig Angliában is nagyon sok zöldséget és gyümölcsöt szállított. Minthogy ez most lehetetlenné vált, a kivitelre kerülő egész zöldség és gyümölcstermést Németország veszi át. Magyarországon a kivitelre kerülő áru értékét 15 millió márkára becsülik.

Nem szabad halat és tökmagot kivinni!

A nemzetgazdasági minisztérium a hal kivitelét mindenféle formában megtiltotta. Ugyancsak megtiltották Románia területéről a tökmag kivitelét is.

Dombria háziszövéstet (Kolozsvárt, Str. Brătianu 19.) utódot keres üzeméhez. Pályázhatik olyan népes család, amelynek a belvárosban az üzem kívánalmához alakítható saját háza van. Helyettesítéshez garanciát szolgáltat, kisebb gyermekei is az utódlásra hozzánevelhetők, az üzem fejlesztése és fennmaradása a gyermekek gyakorlatából fejlődhetik ki. Az üzem gyakorlatilag is bemutatott.

Dombria.

Minden magyar jegyezze meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

Minerva Biztosító Részvénytársaság!

Tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni!

Mit jelentett a francia nagyhatalom Európában?

Franciaország leveretése és a fegyverszünet aláírása új helyzetet idézett elő Európában. Az angol vezetők ugyan még bizakodnak a győzelemben. Hangoztatják, hogy Angliát nem lehet harcikosikkal leigáznai, mert hiszen Anglia sziget és a harcikosik nem tudnak úszni. Anglia azonban a francia fegyverletétel után egyedül maradt. A tengerszoros, mely elválasztja földjét Európától, ma már nem akadály a repülőgépek számára. Ezenkívül sor kerülhet a sokat hangoztatott új találmányok kipróbálására is. Nagyon könnyen megtörténhetik tehát, hogy Anglia mégis csak elveszíti a háborút. Ebben az esetben pedig végetér egy olyan korszak, mely jó 300 esztendeje tart Európa történetében.

Anglia esetleges győzelme még megmenthetné Franciaországot. De veresége csak véglegessé teszi a francia nagyhatalom bukását.

Ugyanis Európa történetében 300 esztendő óta Franciaország döntő szerepet játszott. Ez idő alatt a francia kormány tudta, vagy beleegyezése nélkül, alig történhetett valami nevezetes esemény. A különböző országokban állomásozó francia megbízottak párizsi utasítások alapján döntő módon avatkoztak bele az országok ügyeibe. A francia akarat ilyenformán nagy hatással irányította az európai országok sorsát.

Franciaország ezelőtt mintegy 300 esztendővel alapozta meg nagyhatalmát. Ez azért sikerült neki, mert Németország elveszítette az erejét. Ugyanis Németország egy harminc évig tartó háború után mintegy 300 apró államocskára szakadozott és így nem volt egységes. A német egység eme szétszakadása a franciák műve volt. Az említett 30 éves háborúban ők voltak a német császár fő ellenségei, akik le is győzték a németeket. E háború után kötötték meg a híres westfáliai békét, mely Németország egységét megsemmisítette.

A westfáliai béke után lett Franciaország Európa vezető hatalmassága. Akkor még sem Olasz- sem Oroszország nem szerepelt az európai politikában. Így Franciaország könnyen tudott Európa legnagyobb hatalma lenni. Ezt a hatalmat legelőször a legnagyobb francia király, XIV. Lajos használta ki.

XIV. Lajos Belgiumot, Hollandiát és Spanyolországot akarta a franciáknak megszerezni. E célból olyan nagy hadsereget állított fel, amilyenhez hasonló akkor nem volt az egész világon. Mihelyt táborába indult, az ellenfeleket könnyedén megsemmisítette. De mikor az angolok és németek látták az őket fenyegető veszedelmet, segítségére siettek a megtámadott hollandusoknak. A végén az óriási francia hadsereget sikerült megállítaniuk. Franciaország majdnem egy fél századig harcolt XIV. Lajos idejében. A sok háborúnak volt is eredménye, mert sok új területet csatoltak Franciaországhoz. De az

eredmény mellett az ország kimerülése is bekövetkezett. Emiatt XIV. Lajos halála után a franciák jó ideig békében maradtak.

A francia nagyhatalom Napoleon császár idejében játszott döntő szerepet Európa történetében. Ez a francia forradalom idejében kezdődött. Húszéven keresztül Franciaország parancsolt úgyszólván egész Európának. Az ellenszegülő országokat a franciák megszállták és a területeket bekebelezték a francia birodalomba. Bonaparte Napoleon császár francia birodalma a fél Európát magában foglalta. A császár testvérei és rokonai uralkodtak Hollandiában, Spanyol-, Olasz- és Németországban. A francia hadsereg az osztrákokat, oroszokat, németeket és angolokat többször legyőzte. De az angolokat nem tudta végleg legyőzni, mivel nem volt erős hajóhada és így nem férhetett közel Angliához. A végén az angolok Európa minden népét egy nagy francia-ellenes szövetségbe tömörítették és leverték Napoleont. Ezzel Franciaország vezető szerepe egyidőre megszűnt. Mintegy félszáz esztendő múlva azonban a franciák új erőre kaptak. Ekkor Napoleon unokaöccse, III. Napoleon néven uralkodott Franciaországban. Szövetkezett az angolokkal és az oroszokat megalázta. A krími félszigeten dúló háborút francia-angol győzelem fejezte be s ezáltal Kelet-Európa sorsát ismét Franciaországban döntötték el. Napoleon azonban nem számolt a németek megerősödésével. A sok apró német állam Poroszország vezetése alatt egyesült. Így Németország újra egységes lett. A megnövekedett német erő szembeállt a franciával és a franciák vereséget szenvedtek. Ekkor veszítették el a franciák Elzász Lotharingiát.

A francia vereség után Európa vezető nagyhatalma Németország lett. A német kancellár, Bismarck döntötte el Közép- és Kelet-Európa vitás ügyeit. Persze ebbe a franciák nehezen tudtak belenyugodni. Egyelőre azonban gyöngék voltak ahhoz, hogy egymagukban szembeálljanak a németekkel. Ezért szövetségesek után néztek. Szövetkeztek Oroszországgal és Angliával, mely országok szintén nagy aggodalommal nézték Németország hatalmának növekedését. Ez a szövetség volt az ugynevezett antant, mely a világháborúban Németországgal és Ausztria-Magyarországgal szemben állott. A szövetség élén Franciaország volt. Francia fővezére volt a háborút eldöntő nyugati szövetséges hadseregnek. És az 1919-ben megkezdődött béketárgyalásokat, is a francia államférfiak vezették. Végső fokon ők döntötték el Európa új térképét. Közép- és Kelet-Európa országainak határait legtöbb esetben francia tábornokok véleménye alapján húzták meg.

Ezt a francia egyeduralmat váltja fel most a német, ha sikerül a németeknek Angliát is legyőzniük.

Mulattató.

Viselt ruhában...

Viselt ruhában, dolgos kis madárka,
Sohase voltál tündöklőbb nekem!
Midőn fordítod blúzodat baljára:
Dicsérje műved költő-énekeim!

Pompázni könnyű a léha vagyomból,
Melyhez tengernyi vér és könny tapad;
De szent az asszonykéz, mely sohase rombol,
Csak foltoz, összefűz, ahol szakad.

Gyermekkorom jut, édes, most eszembe,
Egy asszony, ki óból újat szabott,
Gyermekruhákat ránk varrogatott.

Anyám volt, ki sorsát nem szégyenelte,
S ki ezért volt nagy asszony igazán...
Remeke vagy a nőnek, mint anyám.

Havas István.

A bivaly.

Péter-Pálkor a lacsokodiak is búcsut tartanak: elbúcsúznak a vigasságtól. Másnap megpendül a kasza a határban és attulfogva, míg csak az első hó le nem szakad, senki emberfiának se kedve, se ideje arra, hogy hívásos mulatozásra pazarolja akár egyiket, akár másikat. Nagytakarítás készül a háznál s a hegedű és a cimbalom elhallgat a korcsmában is. Csönd legyen! — most a tarló dalol.

Négy-öt falu is összecsendül Lacszkodon Péter-Pálkor. Aminélfogva Pákón is befogott Öreg Bógyi Lukács. Minthogy Évi, már mint ugyanis az Öreg Bógyi Lukács lánya épp a mult héten hagyta el a tizenötödik esztendő, tehát az édesanyja is, névszerint Csata Mérő Zsuzsi, azt mondja:

— Hát itt az ideje, hogy bekössék a fejét.

Azt Öreg Bógyi Lukács is megértette. Bógyi Éva főköltőre áhitozik. Melyik lány nem áhitozik? Ha a leány elkezd bomlani, akkor azt hiába kötözöd a széklábhöz. Viszi magával a széklábat is.

De Éva nem igen sietett se a széklábbal, se a székláb nélkül. Ellenben, mikor az apja befogott, immel-ámmal kapaszkodott föl a löcs mellett a szekérre. Látszott, hogy szívesebben maradna itthon, de hát Öreg Bógyiéknál az a családi törvény, hogy a leánynak hallgass a neve. Ha egyszer eladósorba került, hát menjen, ha viszik. Éva tehát a hátulsó ülésre az édesanyja mellé kapaszkodott. Öreg Bógyi Lukács kezébe kapta a gyeplőt. Fia, a nyolcesztendő Máté, aki még az iskolában is csak épp hogy a betüvetés tájkán csavarog, büszkén ült az apja mellé, az első ülésre, mintha a parádés szekér mindenestül az övé volna és a lovat az ő kölyöknyi ökle zabolázná. Öreg Bógyi Lukács ekkor pipára gyujtott és a gyerekre mordult:

— Osztán jól megfogd azt a löcsőt!

Főlöcsleges beszéd volt, mert Máté már akkor régen megmarkolta a löcsőt. Öreg Bógyi Lukács azon törte a

fejét, hogy Ambrusnak mit mondjon. Ambrus ugyanis ott állott két lépésnyire a szekértől, nézegetve, nincs-e valami hja. Bógyi Lukács a nagyujja körmivel lenyomkodta a dohányt a pipájában, a kupakot rácsukta a pipára, nehogy a dohány elszökjék. Lukács nagyot szipantott, miközben a pipaszár mellől odaszólt Ambrusnak:

— Estére hazakerülünk. A kévekötozéshez minden készen legyen. Valami baj ne essék!

Ambrus nagyot pislantott. Fekete, sűrű sörtehaja majdhogy összeért a szemöldökével.

— Nem is.

Öreg Bógyi Lukács meglegyezgette a lovait s a szekér kifordult a kapun. Éva még visszafordult, mintha a kaput nézné. De parázs szeme Ambrusig ért. Ambrus ugyanis, már mint Kánya Ambrus, afféle szolgálégény a háznál, akinek minden a neve, tán épp azért, mert ő csinál meg mindent, amit más senkise tud, vagy senki se akar megcsinálni. Ambrus ezuttal az udvar közepén állott és úgy bámult a szekér után, mintha két látó szeme már nem is az övé volna. Ambrus bambán meredt az Éva szemébe. Azután csöndesen, lomhán bezárta a kaput. De még onnan a kapuból is hosszasan bámult a szekér után, amint fölveri a port az utszéli jegenyefák alatt.

Semmi egyéb baj sincs a cséplőgéppel, csak az, hogy Lacsködről Pákóra, onnan meg vissza kell vonatni. Péter-Pálkor odá, Szentmihálykor vissza. A cséplőgépet ugyanis a két község közösen vásárolta, tehát közösen is használják, minthogy két falunak elég egy cséplőgép, noha az egy cséplőgépnek több falu is kevés. Csak úgy kapkodja be a kazlakat, mint a fecske a legyet.

Egy szóval a cséplőgép Péter-Pálkor most is elindult Lacsködről Pákóra. Ez így elmondva, nagyon egyszerű dolognak látszik, mert hiszen szöbul megy ki a beszed, azonban megcselekedve éppenséggel nem olyan egyszerű, sőt egy cseppet se könnyű. Az éccaka tartós zivatar huzódott el a két határon. A zápor fölázta a földet. A dülönton a nagy otromba vaskarom, a cséplőgép, kerékagyig süppedt a sárba s a nyolc ökör, amit elébe fogtak, alig bírt vele. És az ároknál, amelyik a pákói dülöt a lacsokodi uttól elválasztja, a nyolc ökör megállott és a gép az árokba ragadt. Se előre, se hátra! A béresgazda már egy félóra óta káromkodik, de a nyolc ökör rá se hederit. Csak bámul szanaszét nagy bölcs nyugalommal, mintha se a gép, se a káromkodás nem tartoznék rá. Minden ökör így segít magán. Megcsinálja a bajt, aztán vállat von: mi közöm hozzá!

Végre is az uradalomból kellett két fekete bivalyt kölcsön kérni. Épp akkor fogták be őket a gép elébe, sőt a nyolc ökör elébe, mikor Öreg Bógyi Lukácsék odaértek. Azonban keresztbe úgy elfogták az utat, hogy Öreg Bógyi Lukácséknak meg kellett állaniok. Míg a gépet nem fordult az árkon, addig öreg Bógyiék se mehetnek tovább. Meg kell azt várni, épp, mint a vasuti átjárónál, hogy a sorompót fölhúzzák: mehet!

A marhahajtók sűrű ostopattogással nógatták a barmokat: Cselő ne! Csákó ne! De se Cselő, se Csákó nem bírt a vasóriással. Ugy megfeneklett az árok ragadós szurokföldjében, mintha soha többé ki nem akarna onnan mozdulni. Olykor az ostorszóra az ökrök neki-rugaszkodtak. A gép csökönyösen állotta — a sarat.

Kétszer, háromszor megismételték a meddő próbálkozást. A béresgazda kétségbeesve törülgette izzadó űstökét és új káromkodási formulában törte a fejét. Az ökrökön látszott, hogy az ostorszóra inszakadtilg huznak. Hátha! Hátha egyszer csak mégis fordul a kerék! S ha egyszer megfordult, akkor már jól van! Csak az első fordulat nehéz, a többi magától jön.

Elöl, a két nagy bivalyon semmi sem látszott. Mind a kettő olyan volt, mint az elhízott király. Lomhán jár, de lomhaságában is ott van a — király. A méltóság, a tartózkodó nyugalom: az erő öntudata. A felhő is lomha, mikor az égen mászkál. De ha megriad, akkor villámot, záport szór és menndörgéssel végigrémiti a világot. Hátuk mögött újra felordított a jelszó:

— Cselő ne! Csákó ne!

És a két fekete bivaly csöndesen, lomhán térdre ereszkedett. Előrefeszült a fejük, a nyakuk és minden porcikájuk. Huztak... huztak... huztak... És mögöttük, a fekete dágványban, a harmadik barom, a megmozdít-hatatlan konok Leviathan, egyszer csak megmozdult... kereke lassan megfordult és vigyázva áthengeredett az árkon. A két bivaly azt már megérezte. Föltápáskodott mind a kettő és nehézkesen, szinte megfontolva huzta tovább a gépet, amely kifordult a pákói utra és lassan, zakogott előre. Az ut fölszabadult. Öreg Bógyi Lukácsék folytathatják az utat. Mehetnek a lacskodi vigasságra.

Lukács, ahogy végignézte a dolgot, elégedetten biccentett a fejével.

— Ez osztán valami! Ez osztán — bivaly!

A hátulsó ülésen Éva elmosolyodott. Arcocskája kipirult. Ki tudná azt, mit mosolyog a rózsabimbó! Hogy mire gondol, mikor elpirul. Az ököre bizonyosan — nem. Inkább a bivalyra.

Már leereszkedett az alkony, mikor a lacskodi vigasságról Öreg Bógyi Lukácsék hazafelé kocogtak. Tisztesség nem esik, szólván, Lukács kissé pityókos volt, szájából úgy lógott a pipa, mintha mindjárt le akarna esni. Minélfogva melléje ezuttal a felesége telepedett, a gyerekek pedig, már mint Éva és Máté a hátulsó ülésre szorultak. Máté álmos volt, ellenben Éva, nagy pengőkarika szemével nagyokat pislogott az égen kigyuló fehér mennyei mécsesekre, miközben félfüllel azt hallgatta, amit a kocsiülésen apja meg anyja suttozott.

Persze, hogy a lacskodi pletykákról beszéltek. Kárász Jánoséknál két tehén döglött meg egy héten, ahogy a vizes lucernától fölfuvódott. Némely ember még a maga kárán sem tanul. Hangodon az új harang máris berekedt. Jó, hogy mi Pákón nem siettük el a dolgot. Bezzeg a mi tiszteletesünk! Aztán meg, hogy Évi menyit táncolt! Hogy veszködtek érte a lacskodi legények! Bógyi Lukácsné nevetett.

— Az, még a Téli Miska is.

Öreg Bógyi Lukács a szája másik végére rágta át a pipaszárat. A bor nagyon beszédes cimborá; hangosan gondolkodik.

— Tíz hold. Négy ökör, — szólt a bor Lukácsból.
— Meg a Lőcsös Kis Péter — dicsekedett az asszony.

Lukács megcsapkodta a lovakat.

— Pedig még katona se vót.

— A Toros Feri. Azt hallok, a nagyanyja ma-holnap...

Öreg Bógyi Lukács csak legyezgette a lovait.

— Hát annak lesz mit aprítani a tejbe!

Hallgatag abban válogattak, hogy melyikhez ille-nék a gömbölyű kis Éva a legjobban. Az asszony már a lakodalomba képzelte magát. És Évát is. Incelkedve fordult hátra.

— Né, te! Osztán melyiket választanád? Ha rád biznák.

Éva ötölt, hatolt

— Én? Már hogy én?

— Nem is én.

— Én válasszak? Válasszon ő.

— Ó? -- nevetett Öreg Bógyi Lukácsné. — Ki az az ő?

Éva csak rázogatta csontos vállacska-ját.

— Hát aki el akar venni. Hiszen azt kérdezi édes-anyakam bizonyosan.

— Né, te! Ki akar téged elvenni?

— Nem Téli Pista.

Az öregek összepislantottak. Kutya van a kertbe!

— Nem? — álmélkodott Öreg Bógyiné. — Talán bizony Lőcsös Kis Péter?

Éva bosszusan nevetett.

— No, még csak az kéne! De nem nekem. Meg a Toros Feri.

— Hogy táncolnak!

— Tánc! A sok nyavalyás! Az egyik bornyu, a má-sik csikó!

Éva nevetett. És fanyarkodva vele nevetett az anyja is.

— Milyen válogatós lettél egyszerrel — duruzsolt Öreg Bógyiné.

A szekér valami kátyuba zökkent. A hüvös éjjeli szellőben megsuhantak az érett kalásztáblák. Éva fázósan összehuzta nyaka körül a kendőt s a két végét a derekába tűzdelt.

— Ha egyszer ember — szólalt meg — akkor már legyen olyan, mint a bivaly. Amit meg kell tenni, azt megteszi, ha térdre bukva is, ha belészakad is...

Bógyi Lukácsné suttyomba rápislogott.

— Min töri a fejét ez a leány?

Nem ért rá, hogy kimondja. Mert Éva hirtelen megtoldta, amit mondott. Elfogódva, mintha a torkát szorongatná a szó.

— De olyan csak egy van édesanyám.

Öreg Bógyi Lukácsné a feleletet rágta. Hiába rágta. Mikor az asszonyi ész megnémul, akkor az anyai szív szólal meg. És az már tudta, az már kitalálta, hogy kiről van szó. Hogy az az egy nem lehet más, csak az a feketehaju, mindent elvégző legény, aki ott-hon mindent rendben tart, addig is, míg Öreg Bógyi Lukácsék az eladó lányukat mutogatják. Sőt azután is. Aki mindig dolgozik és térdrebukva is és ha megszakad is, elvégzi azt, amit rábiznak. A bivaly, aki a pintyöké-jéről álmodik.

Lőrinczy György.

APRÓSÁGOK ADOMÁK

A biblia számokban.

Egy nagy türelmű ember megszámlolta, hogy a bibliában hány szó és hány betű van. Számításának eredménye a következő. Az Ó- és Újszövetség könyvében összesen 773 ezer 692 szó van. A szavak összesen 3 millió 566 ezer 480 betűből állanak.

Abesszinia sok vidékén kinint lehet termelni!

Az emberiség legáltalánosabban ismert orvossága a keserű ízű kinin. Azáltal tett már évszázadokkal ez előtt nagy nevezetességre szert, hogy segítségével gyógyították a hideglelést. A kinin ma is rendkívül fontos orvosság, amelyet az orvosi tudomány nem tud nélkülözni. A kinint a forró földön alatt növe kinafának a kérgéből készítik. Ezért a forró földövi növénytermelésnek egyik legfontosabb növénye a kinafa. Megállapították, hogy Abessziniában nagyon sok olyan terület van, amelyeken jól diszlik a kinafa. Ilyen módon Abesszinia rendkívül fontos szerepet fog betölteni a világ kininszükségletének ellátásában.

A feledékenység.

Az öreg emberek egy része ismételtlen megkérdézi környezetét egyes dolgokról. Néha órák, napok alatt többször is meg kell ugyanazt a dolgot magyarázni. Órák, napok alatt elfeledik a mondottakat, holott a régi, fiatalok eseményekre igen jól emlékeznek. Ez az öregséggel együttjáró fogyatékoság, amikor a régi, megtapadt emlékek továbbra is megmaradnak, de az újabbkoriak már nem rögzítődnek tartósan, sőt gyakorlati értelemben néha sehogy sem. Hasonló tünet fiataloknál is megfigyelhető, de itt nem annyira feledékenységről van szó, mint inkább a megjegyzőképeség gyengeségéről, amikor a külvilágból nyert benyomásoknak csak egy részét tudja tartósabban elraktározni, megjegyezni. Itt tehát tulajdonképpen az

egy fogyatékoságáról van szó. Mindezeketől megkülönböztetendő a figyelem elégtelensége, a szórákozottság, ami az agy működészavarával van kapcsolatban. Például a szerelem vagy valamely más fontosnak látszó kérdés az illető belvilágát annyira lefoglalja, hogy a külvilágból semmi kérdés sem érdekl. Ezek közé tartoznak azok a tudósok is, akikről sok adoma is van forgalomban. Az öregségi feledékenységtől eltekintve, ezek az állapotok javíthatók az okok megszüntetésével és a szervezet erősítésével.

Ötmázsás dísznő.

A veronai gazdasági kiállításon egy olasz sertésenyésztő óriási sulyu hízott dísznőt állított ki. A dísznő két és háromnegyed esztendő. Sulya 527 kiló. Dereának a körmérete 2 méter és 30 centiméter.

Tökéletes hangszórót talált fel egy budapesti tanár.

Egy budapesti gimnáziumi tanár a hangszóró tökéletesítése terén nagy eredményt ért el. Az új hangszóró tökéletesen visszaadja a beszéd egyéni színezetét és nem torzítja a zenei hangokat.

Muzeumba kerül a népszövetség irattára.

Egy svéd ujság jelentése szerint a népszövetség megszűnését május 17-től kell számítani. Ekkor szállították a népszövetség irattárát Franciaországba. Az irattár jelenleg Bordeauxban van. Azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy az irattárat szállítsák Amerikába és muzeumba helyezték el.

Hogyan lehet a hust jég nélkül frissen eltartani?

— Kitünő módszerem van arra, hogy miképpen lehet a borjuhust akár egy hónapig is frissen eltartani jég nélkül.

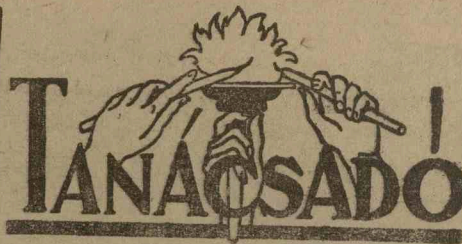
— Hogyan?

— Ugy, hogy a borjut nem kell levágni!

Méhészek!

Salakmentes viasz átdolgozók 25% levonással, vagy 40 lei ráfizetés ellenében, bármilyen méretben. Csomagolás díjtalan.

Tóth István Cluj-Kolozsvár, C. Regele Carol, II. 41-74

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorúlnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lej (orvosi tanácsokért 30 lej), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra levelekre válaszolunk, amelyekhez 20 lej is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

V. S. Berekeresztur. A levelében jelzett madarak pontosabb leírását szeretnők megkapni, hogy megtudjuk határozni a madár fajtát. Kérjük megírni, hogy milyen a hangja és hogy hol fészkel? Csak akkor tudunk határozott feleletet adni egyes kérdéseire. Egyébként a legbiztosabb módszer a madarak lelövése. Más védekezési eljárást sajnos nem tudunk ajánlani. Mindenesetre kérjük sziveskedjék kérdésünk értelmében a madár hű leírását megadni. Ez esetben esetleg módunkban lesz pontosabb felvilágosítást adni.

I. L. A magastörzsű ribizli és egres nagyon jól beleillik a házikertbe. Egy bokor helyére két magastörzsű ültethető. Így a terméshozam is megfelelő lesz, különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy a magastörzsű ribizli és egres szebb termést hoz, mint a bokor. Fontos dolog tudnia, hogy a magastörzsű ribizli és egres alatt zöltséget vagy epret termelhet, mert nagyon kis árnyékot vetnek. Az ilyen ribizli és egres ültetvényben tehát salátát, gyalogpaszulyt, ngorkát is lehet termelni.

L. M. A sertések takarmányozására lehet használni olajpogácsát, azonban a következő szabályokat tartsa be: Malacoknak négy hónapos korig olyan eleséget adhat, amelyben egyharmadrész olajpogácsa szerepel. Nagyobb süldőknek kevesebb mennyiségben szabad olajpogácsát adni. Eleségükben legfeljebb egyhatodrészt lehet olajpogácsa. Hízó sertéseknek csupán a hizlalás kezdeti szakában lehet kevés olajpogácsát adni. A hizlalás további folyamán azonban nem szabad eleségükhöz olajpogácsát tenni. Egyébként az olajpogácsát kitünően etetheti fejősteheneivel.

Urnap-i búcsú Udvarhelyen.

Udvarhely római katolikus lakosságának nevezetes eseménye az urnap-i búcsú. Képünk az idei búcsú egy jelenetét örökíti meg.

Történelmi nevezetességű kocsi.

1918-ban a német megbízottak Foch tábornok vasuti kocsijában írták alá a fegyverszüneti szerződést. A történelmi nevezetességű vasuti kocsit Compiègnebe szállították és Hitler vezér jelenlétében ott fogadták a németek a fegyverszüneti tárgyalásokra érkezett francia bizottságot. A történelmi nevezetességű vasuti kocsit Hitler parancsára Berlinbe szállították.

Ejtőernyős katonák oktatása.

Az ejtőernyős alakulatok fontos szerevéről többször megemlékeztünk. Köszölkünk, hogy ezeknek a rendkívül merész és tökéletesen kiképzett katonáknak nagyon fontos szerep jutott a nyugati háborúban. Az ejtőernyős katonák kiképzése rendkívül nagy gondossággal történik. Hosszú ideig tartó kiképzés során nyerik el azt a tudást, ami igazi harcosokká teszi őket. Képünkön azt a jelenetet látjuk, amint az ejtőernyős katonákat esési gyakorlatok segítségével oktatják. Itt tanulja meg az ejtőernyős katona, hogy a földreérés pillanatában miképpen kell viselkednie, hogy ne érje szerencsétlenség.

I. D. I. Illetékes helyen érdeklődtünk a kedvezményes vasúti jegyek megújításával kapcsolatban. Amint ismeretes, június 30-án lejárt a megelőző meghosszabbítás és így július 1-től további meghosszabbítás szükséges. Miután az arképes igazolványában van még üres lap, ennél fogva az illetékes állomásfőnök köteles megújítani a kedvezményes jegyet, ugyanazon igazolványban, amely már az Ön birtokában van. Új könyvet csak abban az esetben kellene váltania, ha nem volnának már a régi igazolványban üres lapok.

N. L. Napfürdők használata a következőképpen történik: Kicsi fürdőruhában elől-hátul kell érje a napsugár a testet. Fontos, hogy minél nagyobb testfelületet érhesse a nap. A napozás fokozatosan történik. Első nap félóra napozás (negyed óra előlről, negyed óra hátulról). A napon fekvés jó, ha közben állandóan fordulunk, tehát az oldalainkat is sütetjük a nappal. Ezenközben tehát a karokat is fel-emeljük, hogy a hónaljok is lesüljenek. Második naptól kezdve naponta 10-10 perccel emeljük a besugárzási adagot. Harmadik nap tehát már 35-35 perc, negyedik nap 45-45 perc napsugarat kapunk. Amikor már napi másfél-másfél órással (együttesen 3 órással) napozásig érkezünk (ha ennyit kibírunk), akkor tovább már nem emeljük az adagokat. Ajánlatos a napozást többször is megszakítani, hogy közben a test lehülhessen. Tehát egy heti kezelés után jobb, ha 20-30 perces szüneteket iktatunk a napozási idők közé. Esetleg reggel egy órát és délután egy órát napozunk. A délelőtti nap mindig erősebb, mint a délutáni. A fejre alkalmazhatunk hidegvizes borogatást.

Vizsgáltassa meg magát orvossal és világíttassa át a tüdejét, hátha a hátfájások valamilyen rejtett tüdőbetegségtől származnak. Ennek pedig a napozás többször árt, mint használ.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért: id. V. F. Bögöz. Sz. L. Pusztakamarás. L. F. Zágon. K. F. Kisborosnyó. A. G. Obesenyó. S. F. Nagyborosnyó.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Megbizottaink közül Vinczeffy Sándor Háromszék megyének sepsiszentgyörgyi, baróti és kovásznai járásait keresi fel. Felkérjük azon előfizetőinket, akik a fentemlített körzetekben laknak, sziveskedjenek hátrálékaikat, valamint a f. évi díjat is kifizetni megbizottunknak szabályszerű nyugta ellenében. Ismételtelen figyelmeztetjük azon nagyobb hátrálékosokat, akikhez közelebről postautalványon felszólítást küldtünk, sziveskedjenek az ott feltüntetett összeget rövid időn belül beküldeni kiadóhivatalunkhoz, mert ellenkező esetben kénytelenek leszünk részükre lapunk küldését megszüntetni.

S. M. Felsőtömös. A lapot rendszeresen küldjük címére s nem értjük, miért nem kapja azokat kézhez. Érdeklődjék meg a postán, hogy mi történik a példányokkal. Egyébként közöljük, hogy a 25. számot címére pótlólag elküldtük.

Többeknek! Előfizetőink közül, különösen az utóbbi időben, többen panaszkodtak arról, hogy lappéldányainkat egy idő óta nem kapják rendszeresen, sőt olyan esetek is fordultak elő, hogy több hét óta egyetlen egy példány sem jutott birtokukba. Ezzel kapcsolatban szükségesnek tartjuk közölni, hogy kiadóhivatalunk minden előfizetőnek pontosan kiküldi a lapot minden héten és hogy az nem jut birtokukba, nem rajtuk mulik Sziveskedjenek tehát a megfelelő postahivataloknál érdeklődni a lappéldányok iránt, mert mint említettük, a lapot pontosan kiküldjük s elsősorban nekünk érdekünk az, hogy előfizetőink hozzájussanak a részükre járó lappéldányokhoz.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: P. K. Krasznahorvát 95, K. J. Szászrégen 155, S. Gy. Nagyajta 155, G. J. Berettyószéplak 85, K. I. Kürtös 155, P. L. Csikszentsimon 230, (könyv elküldve), Id. S. A. Nagyajta 155, B. A. Olasztelek 150, K. I. Kraszna 150, L. B. Aranyosmedgyes 150, A. J. Csikszenttamás 125, S. P. Asszonyvásár 155, Ifj. Cz. A. Nagyiratos 155, K. F. Felsőtopa 155, B. I. B. Gyergyóremete 105, Id. H. J. és Ifj. H. J. Hosszuaszó 150-150, A. J. Szőkefalva 155, B. M. Szőkefalva 155, D. E. Vámosgálfalva 155, V. S. Miháza 300, A. G. Obesenyó 85, V. D. Székelyszentmiklós 150, Dr. Sz. L. Oravicabánya 155, T. F. Izgár 155, V. A. Petrozsény 150, K. J. Fugyivásárhely 155, D. L. Ant 155, V. B. Lozsád 155, D. M. Bonyha 155, K. M. Bethlenszentmiklós 155, Dr. M. K. Nagysármás 150, F. L-né Nyárádtó 170, Sz. J. Marosszlatina 150 lej.

APRÓ HIRDETÉSEK

Eladó 360 négyzetméter 18-as prima horgonyozott tető-bádog. Bagossy Sándornál, Ghiarac-Erdőgyarak, jud. Bihor.

42 éves szerény igényű özvegy-asszony sürgősen házvezetőnői állást keres legszívesebben plebánián, vagy magános idősebb úr mellett. Özv. Nagyné, Târgu-Mureş-Marosvásárhely, Str. Saguna 6.

Gazdasági gépezet traktor és cseplőgarnitúra mellé azonnali belépésre keresünk. — Balázs Andras, Córblí Ciungi jud. Vlaşca.

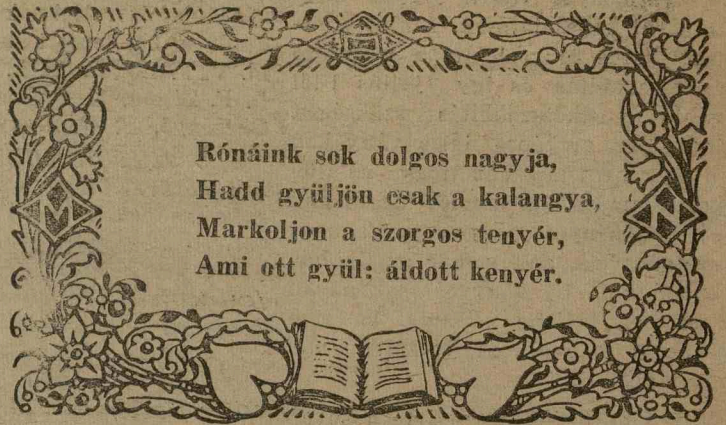
Tanuld meg!

Paradiesommal lehet védekezni a káposztapille kártétele ellen.

Az összes káposztafélékben igen nagy kárt szokott okozni a káposztalepke hernyója. Öreg kertészek tapasztalata szerint a káposztát nagyon jól meg lehet védeni a káposztapille kártételétől, hogyha közéje paradicsomot ültetünk. A káposztapille nem szereti a paradicsom erős szagát és elkerüli a káposzta ültetvényeket. Ugy is szoktak védekezni a káposztapille hernyója ellen, hogy a paradicsomtövek metszése alkalmával levágott ágakat és bajtásokat a káposztatáblában szórják szét. Ennek is nagyon jó hatása mutatkozik, mert rendkívül erős paradicsomszaggal tölti meg a táblát. Az említett két eljárás nem kerül pénzbe, érdemes tehát megpróbálni.

A címzés helye

Rónáink sok dolgos nagyja,
Hadd gyüljön csak a kalangya,
Markoljon a szorgos tenyér,
Ami ott gyül: áldott kenyér.

Hogyan tartjuk el a füstölt husokat?

Mihelyt az idő melegebb lesz, a füstölt kolbász és sonka megpenészedik és megavasodik. Ez ellen a legjobb a következő eljárást alkalmazni. Egy tészta kis tányérkában tegyünk finoman megőrölt sót, 1-2 kávéskanál szalicilt és annyi vízzel keverjük össze, hogy könnyen kenhető legyen. Az elkészült péppel kenjük be a husokat jól, mindentől. Pár perc múlva a sonka (ha száradni kezd rajta) a só), bevonódik finom jegecetekkel, melyek minden további penészképződést meggátolnak. Így bekelve, őszig is rissen és pirosan megmarad. Főzés előtt egy félóra áztassuk be hideg vízbe. Így a felesleges só kiázik belőle.

A kolbászt legbiztosabban megőrjük a megavasodástól és megpenészedéstől, ha egyenként tiszta uságpapírba becsavarjuk és egy dobozba vagy ládikóba jó szorosan egy-

más mellé rakjuk. A tetejét behinthetjük fahammal, letakarjuk és szellős helyen elteszük. Így eltéve, teljesen frissen áll, nem penészedik és nem szárad úgy ki. Igen ízletes marad.

Irtsuk a legyeket!

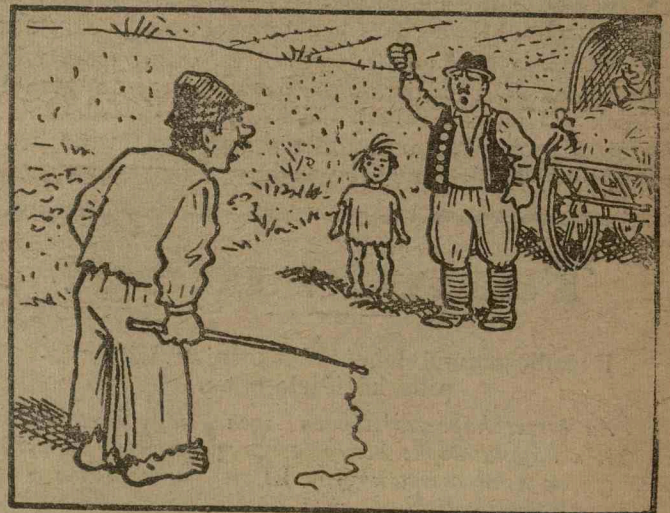
A legyek elleni védekezést és irtást kezdjük meg. Sajnos, ez falun szinte reménytelennek látszó feladat. Tegyük meg azonban saját érdekünkben mindet, hogy távolítsuk és pusztítsuk őket. A távoltartásra a legbiztosabb, ha sűrű zöld hálót teszünk ablakainkra, legalább is a konyha és kamra ablakára. Étkezés után a legkésebb ételmaradékot is takarítsuk el, a felhasználni való ételeket meg azonnal fedjük be. Az ismert félgömbalakú dróthálót nem ajánljuk, mert a légy a petéit fönt a lyukakon át mégis az ételre bultatja. Legokosabb kis faliszekrényt készíteni, melynek a teteje fából van, oldalai készüljenek dróthálóból. A konyhai szemetet is azonnal tüntessük el. Bármennyire nem tekinthető a lakás díszének a légyfogó, azért mégis tegyünk minden helyiségbe és azután gyakran cseréljük is ki.

Vigyázz magadra!

Aratás alkalmával vigyázni kell arra, hogy a sárlóval meg ne sebezük kezünket vagy lábunkat. A sárló éles szerszám, könnyen átvághatja az ütőeret és a sebesült élvérzik.

Fenyegetés.

Két ember veszekedik:
— Hallgasson kérem, mert olyant mondok, amit még senki sem mondott magának...
— Nos?
— Maga, maga becsületes ember!